

Tim načinom, tragajući za oduševljenjem, zapašćemo u trapavilo i tromost.

Ovakve produžetke⁵⁵ donosimo na apodaturama, na notama koje nose dugi slog, na notama *harmonski značajnim po prirodi* (*naturellement saillantes dans*

l'harmonie), ili na notama koje želimo da istaknemo. U svim takvim slučajevima, izgubljeno vreme nadoknađuje se ubrzavanjem preostalih nota. To je jedan od najboljih postupaka za davanje boje melodiji. Primeri:

Dva umetnika veoma različite vrste, Garsija (moj otac) i Paganini, bila su nenadmašna u upotrebi tempa rubata shodno njihovom osećaju za frazu. Dok bi orkestar držao nepromjenjeni tempo, oni su se prepustali svojoj inspiraciji, da bi se sreli sa basom tek u trenutku promene akorda, ili pak na samom kraju fraze.

Ali ovakav način iziskuje pre svega izvanredan osećaj za *ritam* kao i nenarušivu ravnotežu. Možemo ga primenjivati jedino u pasažima sa stabilnom, ili tek lako variranim harmonijom. Izvan tih izuzetaka, uhu bi se činio posebno neprijatnim, a u izvođenju bi donosio velike teškoće. Evo jedne zgodne primene ovog ne baš lakog sredstva⁵⁶:

Tempo rubato je takođe koristan u jednom drugom kontekstu; on olakšava pripremu trilera, omogućujući

je na vrednostima koje mu prethode. Primeri:

⁵⁵ Zadrška (temps d'arrêt), I Deo, je prvi element tempa rubata.

⁵⁶ Na ovom primeru može se otprilike videti kako je moj otac primenjivao tempo rubato.

Nerazboritom i afektiranim upotrebom tempa rubata narušiće se ravnoteža i učiniti nasilje nad melodijom.

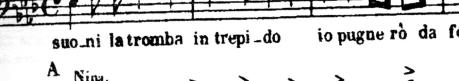
IV

O DINAMICI (Du forte–piano)

Gradacije ili akcenti

Dinamika, posmatrana iz ugla nijansiranja pojedinačnih tonova, naziva se gradiranje. Ovu reč najčešće zamenjujemo rečju *naglasak* (*akcent*), koju ovde uzimamo u jednom sasvim posebnom značenju.

Najpravilniji akcenti pevane melodije za osnovu imaju akcente govornog jezika; oni padaju na udar ja-ke taktove dobe i na dugi slog u reči. Međutim, pošto takav njihov raspored ne može u potpunosti da odredi različite vrste ritma, to se oni ne nalaze isključivo na jakim dobama; oni mogu jednako padati i na udar slabe dobe. Primeri:

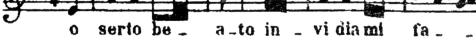
BELLINI Puritani Duetto.

Ponekad muzički akcent pada isključivo na slabu dobu ili na slabu polovinu jake dobe, čime se pomera tonički akcent. Sinkope i kontratempo (contre-temps) su primeri.

Sinkopa i kontratempo

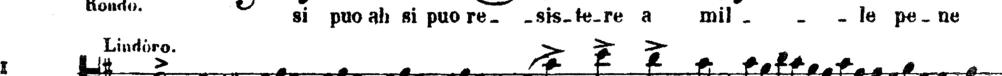
Na sinkopu uvek dolazi naglasak i on se mora izvoditi od jakog ka tihom, a ne kao echo-tonovi (flautati, v. I deo, prev.), koji se ponašaju suprotno:

ROSSINI
Bianca e Fernando Cavatina.

MOZART
Don Giovanni Duetto.

MEYERBEER Marguerite d'Anjou Rondo.

ROSSINI Italiana in Algieri Duetto.